
Obowiązujące rozwiązania finansowe nie zapewniają powiatom i miastom na prawach powiatu środków adekwatnych do zakresu realizowanych zadań – ocenia Związek Powiatów Polskich. W przyjętym stanowisku samorządowcy wskazują na szereg problemów związanych z finansowaniem zadań publicznych i oczekują podjęcia działań prowadzących do przywrócenia konstytucyjnej zasady adekwatności dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

W dokumencie podkreślono, że obowiązujące przepisy są dalekie od standardu wynikającego z Konstytucji, zgodnie z którym samorządy powinny dysponować dochodami odpowiadającymi zakresowi powierzonych im obowiązków. Szczególną uwagę zwrócono na ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 1 października 2024 r. Zdaniem ZPP poprawiła ona sytuację sektora samorządowego jedynie w ograniczonym stopniu, a skala tej poprawy okazała się mniejsza niż wcześniejsze ubytki dochodów wynikające z reform Polskiego Ładu. Samorządowcy wskazują również, że skutki nowych rozwiązań są nierównomierne – podczas gdy część miast na prawach powiatu z silną bazą podatkową odnotowała korzyści, niektóre powiaty położone poza obszarami metropolitalnymi doświadczyły nawet nominalnego spadku dochodów rok do roku.

W stanowisku zwrócono uwagę, że argumenty związane z procedurą nadmiernego deficytu nie mogą uzasadniać utrzymywania niewystarczającego poziomu finansowania samorządów. ZPP podkreśla, że skoro to administracja centralna określa zakres realizowanych zadań publicznych, to powinna zapewniać środki pozwalające na ich wykonanie. Tymczasem, jak wskazano, na powiaty nakładane są kolejne obowiązki, które już na etapie projektowania są niedoszacowane finansowo. Jako przykład podano zadania koordynatorów opieki długoterminowej, których realizacja – według stanowiska – nie jest możliwa w ramach przewidzianych środków.

Szczególnie krytycznie oceniono sytuację w oświacie. Samorządowcy przypominają, że nowy system zlikwidował wyodrębnioną część oświatową subwencji ogólnej, zastępując ją mechanizmem potrzeb oświatowych. W ocenie ZPP rozwiązanie mogłoby funkcjonować prawidłowo jedynie wtedy, gdyby wysokość tych potrzeb odpowiadała rzeczywistym kosztom realizacji zadań edukacyjnych. Zdaniem samorządowców powiatowych tak się jednak nie stało. W efekcie potrzeby oświatowe pozostają znacząco niedoszacowane, mimo wcześniejszych deklaracji dotyczących ich powiązania z rzeczywistymi wydatkami. Związek postuluje określenie gwarantowanego standardu realizacji zadań oświatowych oraz wyliczenie realnej kwoty potrzeb oświatowych na tej podstawie.

Kolejnym problemem wskazanym przez samorządowców jest finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W stanowisku przypomniano o zapowiedzi przeprowadzenia rzetelnej wyceny kosztów tych zadań. Dotychczasowe działania administracji rządowej miały jednak charakter fragmentaryczny, a przeprowadzone analizy wykazały znaczny poziom niedofinansowania, szczególnie w obszarze geodezji. Mimo to – jak podkreśla ZPP – wysokość dotacji nadal ustalana jest głównie w oparciu o dane historyczne, bez uwzględnienia rzeczywistych kosztów realizacji zadań.

W dokumencie poruszono również kwestię opłat administracyjnych pobieranych za czynności wykonywane przez powiaty. Zdaniem Związku brak ich systematycznej waloryzacji prowadzi do sytuacji, w której wpływy z opłat przestają pokrywać koszty realizowanych usług. Samorządowcy ostrzegają, że w konsekwencji powiaty mogą zostać zmuszone do dopłacania do każdej wykonywanej na rzecz mieszkańców czynności administracyjnej.

W przyjętym stanowisku Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich zaapelowało o ponowne

Powiaty alarmują o niedofinansowaniu. ZPP domaga się zmian w systemie dochodów samorządowych

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 19, czerwiec 2026 16:19

Rafał Rudka

Odsłony: 402

wyliczenie rzeczywistych kosztów realizacji zadań powiatowych i zwiększenie środków przeznaczanych na ten cel. Wśród oczekiwań znalazły się także zmiany w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dostosowanie wysokości potrzeb oświatowych do faktycznych wydatków, uczciwe ustalenie poziomu dotacji na zadania zlecone, waloryzacja opłat administracyjnych oraz podjęcie innych działań systemowych, w tym zmiana charakteru opłaty skarbowej tak, aby stanowiła dochód podmiotu realizującego daną czynność.

Z pełną treścią stanowiska można zapoznać się [TUTAJ](#).